

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Ústav sociálních studií

Rizikové sexuální chování u studentů vysokých škol

Bakalářská práce

Autor: Andrea Květonová

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální patologie a prevence

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Stanislava Svoboda Hoferková, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Lucie Špráchalová, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor: Andrea Květonová

Studium: P17P0360

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální patologie a prevence

Název bakalářské práce: **Rizikové sexuální chování u studentů vysokých škol**

Název bakalářské práce AJ: Risky sexual behaviour among university students

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zabývá problematikou rizikového sexuálního chování u studentů vysokých škol. Teoretická část práce charakterizuje a popisuje rizikové sexuální chování, zaměřuje se na cílovou skupinu. V empirické části je použit dotazník. Cílem práce je zmapování rizikového sexuálního chování u studentů vysokých škol.

KRAUS, Blahoslav a kol. Sociální patologie. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. 325 s. ISBN 978-80-7435-080-1. MIOVSKÝ, Michal a kol. Prevence rizikového chování ve školství. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. 328 s. ISBN 978-80-7422-391-4.

Garantující pracoviště: Ústav sociálních studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Stanislava Svoboda Hoferková, Ph.D., LL.M.

Oponent: Mgr. Lucie Špráchalová

Datum zadání závěrečné práce: 13.2.2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí práce Mgr. et Mgr. Stanislavy Svoboda Hoferkové, Ph.D., LL.M., samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 28. 4. 2021

.....

Andrea Květonová

Poděkování

Děkuji své vedoucí bakalářské práce paní Mgr. et Mgr. Stanislavě Svoboda Hoferkové, Ph.D., za cenné rady a vstřícný přístup při tvorbě práce. Zároveň děkuji své rodině a Pavlíně Šafaříkové za to, že mi byly po celou dobu největší oporou.

Anotace

KVĚTONOVÁ, Andrea. *Rizikové sexuální chování u studentů vysokých škol*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2021. 46 s. Bakalářská práce.

Práce se zabývá problematikou rizikového sexuálního chování u studentů vysokých škol. Teoretická část se věnuje vysvětlení základních pojmů souvisejících s rizikovým chováním, do kterého spadá i samotné rizikové sexuální chování, dále je vymezen pojem rizikové sexuální chování a je představena nejznámější organizace zabývající se jím u nás. V poslední kapitole teoretické části jsou vymezeny vybrané druhy rizikového sexuálního chování, jako nechráněný pohlavní styk a vliv návykových látek na rizikové sexuální chování spojené s promiskuitou. Představena je i základní charakteristika sextingu.

V rámci empirické části bylo provedeno výzkumné šetření formou online dotazníku, které se snažilo zmapovat výskyt rizikového sexuálního chování u vybraného vzorku studentů vysokých škol. Šetření ukázalo, že současná mladá generace je již dobře informována o dostupných antikoncepčních metodách a většinou se chová zodpovědně. Výjimky však samozřejmě existují.

Klíčová slova: sexuální chování, rizikové chování, student.

Annotation

KVĚTONOVÁ, Andrea. *High-risk sexual behaviour of the students at universities*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2021. 46 pp. Bachelor Thesis.

The thesis deals with a problem of a high-risk sexual behaviour of the students at universities. The theory is based on the fundamental terms which are connected to the risk behaviour, which includes the high-risk sexual behaviour itself, then the theory defines the term high-risk sexual behaviour, and it presents the well-known organization in our country which is concerned with this matter. The last chapter includes the terms of the selected types of high-risk sexual behaviour such as unprotected sex, then the impact of drugs related to promiscuity and the characteristic of sexting.

In the experimental part I made a survey, thanks to an online questionnaire. The survey mapped out the presence of a high-risk sexual behaviour in the selected group of the students at universities. The survey showed that the young generation is informed well about the contraceptive methods and mostly behaves responsibly. However, the exceptions exist of course.

Keywords: sexual behaviour, risk behaviour, student

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2017 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, disertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum: 28. 4. 2021

.....

Andrea Květonová

Obsah

Úvod	9
1 Pojmy vztahující se k problematice rizikového chování.....	10
1.1 Adolescence a mladá dospělost.....	10
1.2 Rizikové chování.....	12
1.3 Syndrom rizikového chování v dospívání.....	13
2 Rizikové sexuální chování.....	15
2.1 Sexuální normy	16
2.2 Organizace působící v oblasti rizikového sexuálního chování	17
3 Vybrané druhy rizikového sexuálního chování	19
3.1 Nechráněný pohlavní styk.....	19
3.2 Vliv návykových látek na rizikové sexuální chování a promiskuita.....	21
3.3 Základní charakteristika sextingu	24
4 Výzkumné šetření mapující výskyt rizikového sexuálního chování u vzorku studentů vysokých škol.....	27
4.1 Koncepce výzkumného šetření	27
4.2 Analýza a interpretace výsledků výzkumného šetření	28
4.3 Shrnutí výzkumného šetření.....	40
Závěr	42
Seznam použitých zdrojů	43
Seznam tabulek a obrázků	46

Úvod

Rizikové chování je takové, jež vykazuje jistou formu nebezpečí pro toho, kdo jej činí, nebo pro toho, komu je činěno. O to citlivější je to téma, jedná-li se zrovna o nebezpečí v sexuální oblasti. Od dnešní mladé generace se očekává, že je, nejen díky masmédiím, obeznámena se vším, co sexuální život skýtá. Že ví, jak se chovat a jak se chránit. Takové zodpovědné chování se často očekává zejména od studentů vysokých škol, kteří jsou společností považováni za budoucí elitu. A právě z tohoto důvodu jsou jako cílová skupina různých rizikových jevů často vynecháváni. Ačkoli několik výzkumů ukazuje, že i tito studenti se rizikově chovají.

Pořád jsou to jen studenti, podobně jako například studenti středních škol, a stejně tak jsou často závislí na podpoře svých rodičů. Není tajemstvím, že vysokoškolský život bývá mnohými označován jako „nejlepší období života“ možná právě díky tomu, že spousta studentů často navštěvuje noční kluby, bary, užívají si různých večírků na kolejích a tak podobně. A i přes to, že jsou už dospělí, baví se občas jako děti. I kvůli tomuto životnímu stylu mohou být ohroženi rizikovým sexuálním chováním.

Bakalářská práce je členěna do čtyř kapitol, které mají představit základní charakteristiku pojmů souvisejících s rizikovým chováním, do kterého spadá právě i rizikové sexuální chování a několik vybraných druhů tohoto chování. Byly vybrány ty druhy, které se dají nejvíce očekávat od studentů vysokých škol, a to konkrétně nechráněný pohlavní styk, návykové látky spojené s rizikovým sexuálním chováním a promiskuitou a sexting. Je zajímavé, že tyto vybrané druhy rizikového sexuálního chování spolu často velmi úzce souvisí. Zejména co se týká návykových látek (konkrétně alkoholu), které jsou vlivem své schopnosti odstraňovat zábrany mnohokrát spouštěčem takového chování.

Cílem celé práce je poskytnout teoretická východiska, která mohou dopomoci k pochopení závažnosti rizikového sexuálního chování.

Cílem výzkumného šetření, k jehož uskutečnění byl použit online dotazník, bylo vysledovat, jak jsou oslovení studenti vysokých škol informováni o rizikovém sexuálním chování, zda se vědomě rizikově chovají, či zda jsou obezřetní a vědí, jak se chránit.

1 Pojmy vztahující se k problematice rizikového chování

V následující kapitole bude nejprve představena cílová skupina, tou byli pro tuto práci zvoleni jedinci v období adolescence. Především pak ti nacházející se v období pozdní adolescence (vysokoškolští studenti). Dále pak bude vysvětlen pojem rizikové chování, pod nějž spadá i rizikové sexuální chování, a následně pak i syndrom rizikového chování v dospívání, který taktéž zahrnuje rizikové sexuální chování a který přibližuje některé z faktorů vzniku rizikového chování.

1.1 Adolescence a mladá dospělost

Adolescence je předstupněm dospělosti. Z toho je zřejmé, že v této fázi života jedinci prochází mnohými změnami. Většina autorů označuje za počátek adolescence jedenáctý rok života, konec tohoto období není jasně vymezen, pohybuje se však okolo dvaceti let. Vzhledem k velkému věkovému rozpětí se mnoho autorů rozhodlo období adolescence rozdělit do několika etap.

Macek dělí adolescenci na tři fáze:

- Časná adolescence: ve věku 10 (11) až 13 let.
- Střední adolescence: ve věku 14 až 16 let.
- Pozdní adolescence: ve věku 17 až 20 let, přičemž tato věková hranice může být mnohem vyšší, protože většina vysokoškolských studentů se během svých studií cítí být spíše adolescenty než dospělými.¹

Každá z těchto fází má své charakteristické znaky. Časná adolescence je dle Macka charakteristická pohlavním dozráváním a s tím souvisejí sociální a psychické problémy. Ve střední adolescenci se vyskytují časté úvahy o vlastním dospívání. Pozdní adolescence se vyznačuje zamýšlením se nad vlastní budoucností, jak v rovině pracovní, tak i v rovině osobní a v rovině partnerských vztahů, zároveň zde dochází ke stanovování cílů a nejvíce směřuje k dospělosti.

Vágnerová oproti tomu adolescenci rozděluje pouze na dvě fáze:

- Raná adolescence (pubescence): ve věku 11–15 let.
- Pozdní adolescence: ve věku 15–20 let.²

¹ MACEK, *Adolescence*. 2003, s. 10.

² VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. 2000.

V pubescenci zdůrazňuje Vágnerová podobně jako Macek tělesné dospívání a změnu zevnějšku. V pozdní adolescenci již nastávají výraznější změny v oblasti psychosociální. Zdůrazňuje zde ukončení studia a získání zaměstnání či pokračování v dalším studiu.

Shrneme-li dva výše uvedené názory autorů, je zřejmé, že období pozdní adolescence je velkým mezníkem v životě jedince, kdy se může vytvořit velká část osobnosti a určit její další směřování v životě člověka. Právě Vágnerová přichází s pojmem „mladá dospělost“.

Mladá dospělost zahrnuje období od 20 do 40 let. V této době již nedochází k velkým tělesným změnám, které by měly výrazný vliv na psychiku člověka (s výjimkou těhotenství a porodu). Role dospělého přináší větší práva, ale také více povinností a s nimi související odpovědnost. Z tohoto důvodu nemusí být pro dvacetileté lidi tato pozice jednoznačně výhodná a příjemná.

Vágnerová uvádí několik požadavků a omezení, které mohou působit na mladého dospělého:

- Dospělost je spojována se samostatností a nezávislostí, která je chápána jako výhoda. Člověk si sám volí svůj životní styl a své role. Na druhé straně je méně příjemný tlak ze strany společnosti směřující k přijetí určitých závazků, tzn. k omezení vlastní svobody.
- Dospělost je spojována s ekonomickou soběstačností a s možností se svými penězi svobodně hospodařit. Na druhé straně mladí dospělí nemívají finančních prostředků příliš mnoho, a navíc jim může být nepříjemný sociální tlak směřující k omezení této svobody ve prospěch rozumnějších a perspektivnějších investic.
- Dospělost je spojována se svobodnou volbou autentických přátelských a partnerských vztahů, které by uspokojovaly potřebu sociálního kontaktu, citového zázemí a některé z nich i potřebu sexu. Pokud by tyto vztahy nebyly uspokojivé, lze je bez problémů změnit. Na druhé straně společnost na mladé dospělé vytváří tlak, aby uzavřeli manželství a měli děti, což představuje dost zásadní omezení jejich svobody a nutnost řešit vztahové problémy jinak než rozchodem (i když jim poskytne jiná uspokojení a přinese nové hodnoty).³

³ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*, 2007, s. 14.

Z výše uvedeného se dá říci, že mladá dospělost nepředstavuje jen osamostatnění se a postavení se na vlastní nohy, ale také velký tlak na jedince nacházejícího se v tomto období. Je dlouhotrvajícím časovým úsekem, ve kterém je nahromaděno několik zásadních životních mezníků:

- Získání stabilního profesního postavení.
- Uzavření manželství.
- Rodičovství.⁴

Je zřejmé, že v dospělosti hraje partnerství mnohem větší roli než přátelství, protože právě partnerství je stavebním kamenem pro utvoření nové rodiny. V mladé dospělosti se tedy partnerství transformuje z experimentování do roviny stabilnějších a monogamních vztahů. Avšak přístup k partnerství se může velmi lišit. Záleží na osobnostních rysech, preferencích a představách o partnerovi a zralosti jedince.

Vágnerová také rozlišuje dva typy partnerství: vášnivé partnerství a přátelské partnerství. Vášnivé partnerství je plné emocí a majetnické lásky, romantiky, nezávazného sexu a převažuje u dvacetiletých lidí na počátku mladé dospělosti. Tyto vztahy lze chápat jako zdroj zkušeností. Přátelské partnerství oproti tomu klade větší důraz na intimitu, solidaritu a jistotu vzájemné opory. Jeho četnost narůstá v průběhu třiceti let, preferují ho tedy lidé, kteří dospěli k trvalejšímu soužití a založení rodiny.⁵

Vysokoškolští studenti, již jsou cílovou skupinou této bakalářské práce, jsou velmi specifickou kategorií. Oproti svým vrstevníkům, kteří již začali s typickým životem dospělých, nemají takové životní zkušenosti a často jsou ještě stále finančně i jinak závislí na svých rodičích.

1.2 Rizikové chování

Mezi rizikové chování řadíme takové chování, které porušuje sociální normy dané společností. Především zásluhou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pojem rizikové chování začíná nahrazovat dříve užívaný pojem sociálněpatologické jevy. V průběhu několika let vyšlo najevo, že ne všechny jevy v rámci rizikového chování se dají označit zároveň i za jevy sociálněpatologické. Jimi označujeme takové jevy, kterými se porušují jak sociální normy společnosti, tak mnohdy i ty právní. Oproti tomu rizikové chování je „takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému

⁴ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. 2007, s. 15.

⁵ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. 2007, s. 67.

nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost.“⁶

Vždy je důležité brát v potaz samotného jedince a rozlišovat, jedná-li se pouze o dětskou zvědavost a jednorázovou záležitost, jež nepotřebuje větší intervence ze strany okolí, či jestli už opravdu hrozí riziko ve vývoji dalšího jednání a chování jedince.

Mezi základní formy rizikového chování, které Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvádí v dokumentu Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2019–2027, patří následující:

- Agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, domácí násilí, krizové situace spojené s násilím, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, krádeže, loupeže, vydírání, vyhrožování.
- Záškoláctví.
- Závislostní chování, užívání různých typů návykových látek, netolismus, gambling.
- Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů.
- Spektrum poruch příjmu potravy.
- Negativní působení sekt.
- Sexuální rizikové chování.⁷

1.3 Syndrom rizikového chování v dospívání

Problematikou syndromu rizikového chování v dospívání (dále SRCH-D) se zabýval především americký profesor Richard Jessor, který ukázal, že jde o skupinu se sebou různě souvisejících projevů rizikového chování. Tyto projevy se často vyskytují zároveň, mají stejnou příčinu vzniku a stejné rizikové faktory.

Projevy rizikového chování dělí do tří základních okruhů:

- Zneužívání (abúzus) návykových látek – v dospívání jde především o naplnění potřeby sociální, ne o látku samotnou, pokud abúzus pokračuje, může dojít do závislosti, která již do SRCH-D nepatří.

⁶ MIOVSKÝ, Michal, Lenka SKÁCELOVÁ, Jana ZAPLETALOVÁ, et al. *Prevence rizikového chování ve školství*. 2015, s. 28–29.

⁷ MŠMT, *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027*. 2019, s. 6.

- Projevy v psychosociální oblasti – agresivita, delikvence, kriminalita, úrazy spojené s agresivitou a riskováním, problémové chování přechodného charakteru (týrání zvířat, záškoláctví, útěky z domova, krádeže, žhárství a tak dále).
- Projevy v reprodukční oblasti – především předčasný sexuální život a s ním spojené časté střídání sexuálních partnerů a časté sexuální styky bez ochrany.⁸

Později Jessor vypracoval teorii problémového chování, která měla za cíl více přiblížit, jakou mají rizikové a ochranné faktory roli při vzniku SRCH-D. Autoři zde od začátku dávají do popředí faktory sociální a psychosociální. Ty sociální pak rozdělili do čtyř klíčových oblastí v životě adolescentů: rodina, vrstevníci, škola a okolí (prostředí, v němž adolescent žije).

⁸ KABÍČEK, Pavel, Ladislav CSÉMY a Jana HAMANOVÁ. *Rizikové chování v dospívání a jeho vztah ke zdraví*. 2014, s. 34–35.

2 Rizikové sexuální chování

V této kapitole bude vymezen pojem rizikové sexuální chování jakožto téma bakalářské práce, dále pak bude přiblížen pohled na sexuální normy a nakonec bude představena nejznámější organizace působící v oblasti rizikového sexuálního chování u nás.

Pro potřeby této práce budeme pracovat s definicí pojmu rizikové sexuální chování od Hurtyové a kol., kteří definují rizikové sexuální chování jako soubor behaviorálních projevů doprovázejících sexuální aktivity a vykazujících prokazatelný nárůst zdravotních, sociálních a dalších typů rizik. Může se jednat o jevy obecně frekventované v populaci anebo jde o projevy kombinující více typů rizikových projevů, např. kombinace užívání návykových látek a rizikového chování v sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách apod. Zařazujeme sem také rozličné trendy přinášející zvýšené riziko i v jiných než pouze zdravotních oblastech, např. využití nových informačních technologií.⁹

Světová zdravotnická organizace (WHO) nahlíží na rizikové sexuální chování zejména jako na rizikové z hlediska dopadů na zdraví jedince, a to v souvislosti s přenosem pohlavně přenosných nemocí. Ve svém dokumentu zabývajícím se rizikovým sexuálním chováním používá následující pojmy: unsafe sex, hazardous sex a risky sex.¹⁰

Tyto pojmy rozdělují společnost do několika skupin. První skupinou jsou osoby, které mají pohlavní styk s osobou nakaženou a dostatečně se nechrání při styku s jinými osobami. Druhou skupinou jsou ti, co měli styk s nakaženou osobou nebo sami mají pohlavně přenosnou nemoc, ale snaží se dostatečně zabránit jejímu šíření. Třetí skupina zahrnuje obě předchozí skupiny, ale nedochází zde k jakékoliv ochraně, zejména použití kondomu. Z poslední skupiny jsou vyloučeni jedinci, kteří mají bezpečný nebo žádný sex.

Jak z již zmíněného vyplývá, rizikové sexuální chování nemá dopady jen na zdravotní stránku jedince, ale i na ostatní stránky jeho života. Stejně tak lze tento druh rizikového chování pozorovat u dětí, dospělých či seniorů. Jelikož se týká intimní oblasti, odehrává se často „za zavřenými dveřmi“, a může tak být velmi těžké toto chování odhalit. Zejména u dětí je pak důležité rozlišovat mezi dětskou zvědavostí a jednoduchým experimentováním se svým vlastním tělem i s těly ostatních dětí. Avšak

⁹ HURTYOVÁ a kol., *Prevence rizikového a problémového chování*. 2013, s. 62.

¹⁰ WHO – *Unsafe sex – Chapter 14*. [online]. WHO. ©2016.

i zde existují určité hranice, které při jejich dlouhodobém porušování mohou vážně narušit budoucí vývoj jedince.

V oblasti rizikového sexuálního chování by se měly v adekvátní míře angažovat již základní školy, jež by vhodnou formou sexuální výchovy měly své žáky informovat o rizicích plynoucích z takového chování a připravovat je (alespoň v teoretické rovině) na budoucí intimní život. V tomto případě by hlavním aktérem předávajícím informace byl učitel, což může představovat problém týkající se zejména důvěry. Uvedené informace shrnuje i Šilerová, jež je toho názoru, že sexuální výchova by měla probíhat v bezpečném prostředí, s lidmi, se kterými se děti a dospívající cítí dobře. Což evidentně není v některých školách stále zaručeno, stejně jako vhodný a přiměřený obsah sexuální výchovy.¹¹

2.1 Sexuální normy

Každá společnost má svůj vlastní systém hodnot a norem, ať už se jedná o normy morální, které jsou vytvářeny spíše tlakem okolí a jsou často formovány velmi dlouho, nebo o normy právní, které už mohou být vymáhány státem a mohou se často měnit či upravovat.

Normy jsou dle Giddense pravidla, jež určují náležité chování v různých sociálních kontextech. Normy buď předepisují určitou formu chování, nebo ji zakazují. Všechny skupiny lidí se řídí konkrétními normami, které se vždy opírají o nějaké sankce.¹² Tyto normy mohou být často založeny na tom, co je ve společnosti takzvaně „normální“ nebo „průměrné“.

Normalitu ve vztahu k sexuální oblasti vysvětluje Borneman jako statistický termín, který je vysvětlen na následujícím: Pokud má většina populace některé země předmanželský pohlavní styk ve věku 16–19 let, pak je „nenormální“ předmanželská cudnost. I kdyby byl předmanželský pohlavní styk nenormální, nezdravý nebo zakázaný, nemění to nic na skutečnosti, že zde je „normální“.¹³

Ve většině případů jde, co se týká sexuální normy, o otázky typu: Jaké sexuální praktiky jsou normální? Kolik sexuálních partnerů mít? Jak často mít sex? V tomto

¹¹ ŠILEROVÁ, Lenka in: *26. celostátní kongres k sexuální výchově v České republice: sborník referátů: Pardubice 2018*, s. 93.

¹² GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. 1999, s. 551.

¹³ BORNEMAN, Ernest. *Encyklopedie sexuality*. [1994], s. 343.

případě se bere sexuální norma stále jako statistický údaj, ke kterému je nutné znát kulturní a náboženský kontext.

Sexuologie definuje sexuální normu jako takové sexuální chování, jež akceptují oba partneři, žádnému z nich nepůsobí psychické nebo fyzické utrpení a nebudí veřejné pohoršení.¹⁴

Co se týká intimních vztahů, i do naší společnosti, která je ještě stále založena na principu monogamie a na institutu manželství, začínají ve velkém množství pronikat nové trendy, jako například „singles“. Ještě stále se nedá mluvit o tom, že by u nás byla tolerována polygamie, jako tomu je v jiných kulturách, ale spíše sériová monogamie, jež je nyní běžná téměř po celém světě.

Velmi se u nás, ale i ve světě, začíná hovořit o takzvané polyamorii, kterou propagují většinou mladí lidé. Polyamorie se dá volně přeložit jako „mnoholáska“ a takový vztah zahrnuje tři a více partnerů. Tento životní styl se u nás ale ještě stále označuje spíše za „nenormální“ a nenachází ve společnosti příliš přívrženců.

2.2 Organizace působící v oblasti rizikového sexuálního chování

Stejně jako ve všech oblastech rizikového chování i u rizikového sexuálního chování hraje prevence velmi důležitou roli. Ať už budeme mluvit o snaze co nejvíce informovat širokou veřejnost o rizicích spojených s rizikovým sexuálním chováním, či o snaze zmírnění následků plynoucích z tohoto chování.

Největší organizací u nás, která se zabývá prevencí rizikového sexuálního chování, je Rozkoš bez rizika (dále R-R).

Jedná se o nestátní neziskovou organizaci založenou v roce 1992, jejímž posláním je zlepšovat postavení sexuálních pracovníků, předcházet rizikům spojeným s prací v sexbyznysu a snižovat je a přispívat k ochraně veřejného zdraví.

Cílovou skupinou jsou sexuální pracovníci a osoby, jež vstup do sexbyznysu zvažují nebo v něm pracovaly v minulosti a řeší obtíže spojené s touto prací.

¹⁴ CAPPONI, Věra, Tomáš NOVÁK a Růžena HAJNOVÁ. *Sexuologický slovník*. 1994, s. 85.

Cílem R-R je:

- Zmenšit rizika postihující ohrožené skupiny lidí, a to zejména u osob poskytujících placené sexuální služby a ostatních osob působících v prostituční scéně ohrožených rizikovým způsobem života.
- Zplnomocnit a posilovat klienty k vytváření vlastních limitů a hranic při práci v sexbyznysu i v osobním životě.
- Prosadit práva osob poskytujících placené sexuální služby.
- Podpořit respekt k osobám, které poskytují placené sexuální služby, a zároveň předcházet stigmatizaci, kterou s sebou tato „práce“ přináší.¹⁵

Pracovnice organizace se při poskytování služeb řídí etickým kodexem R-R a níže uvedenými principy:

- Princip respektu a nehodnocení.
- Princip empowermentu.
- Princip bezplatnosti.
- Princip anonymity a nízkoprahovosti.
- Princip důvěrnosti sdělení.
- Princip dobrovolnosti a samostatnosti.
- Princip individuálního přístupu.
- Princip práva na stížnost a vyjadřování se k poskytovaným službám.
- Princip práce v pracovním prostředí cílové skupiny.
- Princip poskytnutí služby v bezpečném prostředí centra R-R.
- Princip dostupnosti poradenských služeb.¹⁶

Služba Terénní programy je zajišťována ve 12 krajích ČR – služba je poskytována na scéně sexbyznysu. Může být poskytnuta též v mobilní ambulanci. Odborné sociální poradenství má celorepublikovou působnost – je poskytováno v Poradenských centrech v Praze, Brně, Ostravě a Českých Budějovicích. Právní informace jsou poskytovány v rámci působení terénních programů v krajích, dále v poradenských centrech a prostřednictvím internetové poradny. Zdravotní služby jsou součástí nabídky služeb terénních programů a ženy mohou využít služeb ordinací poradenských center.

¹⁵ O nás: Kdo jsme? *Rozkoš bez rizika* [online].

¹⁶ O nás: Kdo jsme? *Rozkoš bez rizika* [online].

3 Vybrané druhy rizikového sexuálního chování

Mezi rizikové sexuální chování je řazeno velké množství různého sexuálního chování. Nejčastěji jde o předčasné zahájení sexuálního života, nechráněný pohlavní styk ve vztahu s přenosem pohlavních nemocí, promiskuitu, rizikové sexuální chování spojené s novými informačními technologiemi, ale můžeme najít i rozdělení, do něž je zařazeno sexuální zneužívání či rizikové sexuální praktiky (například BDSM). Pro potřeby této bakalářské práce budou dále vysvětleny jen vybrané druhy rizikového sexuálního chování, které by se nejčastěji mohly vyskytovat u studentů vysokých škol a na které byl zaměřen i dotazník ve výzkumném šetření.

3.1 Nechráněný pohlavní styk

Nechráněný pohlavní styk může být zejména pro naši cílovou skupinu velmi rizikovým. Jelikož většina studentek i studentů se chce ve velké většině naplno věnovat studiu, je pro ně možnost nechtěného početí v mnoha případech nepředstavitelná a nežádoucí. Samozřejmě kromě nechtěného početí existuje u nechráněného styku i velké riziko přenosu pohlavně přenosných nemocí. Těmto rizikům mají bezpochyby co nejvíce zabránit různé antikoncepční metody. Kromě primárního účelu se antikoncepce dá užívat také z mnoha jiných důvodů, nejčastěji jde o zabránění přenosu pohlavních nemocí, zlepšení pleti (zejména úprava akné) a k nastolení pravidelné menstruace.

Historii antikoncepce můžeme dělit do tří období:

- Předvědecké období, které lze zaznamenat od počátku písemných záznamů, staří Egypťané používali pesary z krokodýlího trusu a medu a vykuřování pochvy po souloži. Bible popisuje přerušovanou soulož. Starověká literatura se věnuje problematice vyhnání plodu, středověk pak přinesl mechanické překážky soulože, například pás cudnosti a návleky na penis. Koncem 18. století Malthus doporučoval omezení počtu dětí pomocí sexuální abstinence.
- Druhé období začíná zavedením pesaru, ve 20. letech 20. století začaly vznikat první antikoncepční poradny, nejprve v Anglii, ve 30. letech pak i u nás. K dispozici byl pesar, kondom, vaginální prostředky, přerušovaná soulož, dočasná sterilizace zářením a metody plodných a neplodných dnů.

- Historie moderní antikoncepce v dnešním slova smyslu začíná koncem 50. let, kdy byl vyvinut první přípravek hormonální antikoncepce.¹⁷

Možná právě díky dlouhé historii antikoncepčních metod nalezneme dnes na trhu hned několik druhů antikoncepce. Druhy antikoncepčních metod se dají dělit z mnoha různých hledisek, pro potřeby této práce využijeme rozdělení dle Bartáka:

Skupina antikoncepčních metod			Metoda	Poznámka		
mužská antikoncepce			přerušená soulož	významná metoda		
			zábrana tvorby spermií	<i>není prakticky použitelná</i>		
			sterilizace (přerušeni chámovodu)	<i>plodnost se již nedá obnovit</i>		
ženská antikoncepce	nehormonální		bariérové metody	kondom	významná metoda	
				poševní pesar	<i>u nás již patří historii</i>	
				spermicidní čípky a krémy	<i>užívají se, ale kromě jiných nevýhod jsou méně spolehlivé</i>	
	hormonální metody		nitroděložní antikoncepce	nitroděložní tělíska	významná metoda	
				nitroděložní antikoncepční systémy	zatím se užívá méně, ale metoda má budoucnost	
					minipilulky	běžně se užívají, ale význam je omezený
					antikoncepční podkožní implantáty	zatím se užívá méně, ale metoda má budoucnost
					antikoncepční injekce	běžně se užívají, ale význam je omezený
	kombinované		antikoncepční tablety	velmi významná metoda		
			antikoncepční náplasti	zatím se užívá méně, ale má budoucnost		
			neploďné dny	okrajový význam		

Obrázek 1: Rozdělení antikoncepčních metod dle Bartáka¹⁸

¹⁷ WEISS, Petr. Sexuologie, 2010, s. 275–276.

¹⁸ BARTÁK, Alexandr. *Antikoncepce: druhy antikoncepce, hormony, když všechno selže*. 2006, s. 24.

K určení míry spolehlivosti antikoncepce se využívá takzvaný Pearlův index, který uvádí počet těhotenství na sto žen užívajících jednotlivé druhy antikoncepce během jednoho roku. Čím větší je hodnota Pearlova indexu, tím menší je spolehlivost dané antikoncepční metody. Je však důležité uvědomit si, že existuje mnohdy velký rozdíl mezi spolehlivostí u správného a téměř bezchybného užívání u takzvaných „ideálních uživatelů“ a spolehlivostí při běžném užívání, u kterého musíme zohlednit několik dalších faktorů působících na uživatelku dané antikoncepce, poté mluvíme o takzvané „běžné uživatelce“.

Například u nejčastěji používaných kombinovaných antikoncepčních pilulek je index u ideální uživatelky 0,1, u běžné uživatelky je 0,5, podobně markantní rozdíl je také u velmi často používaného kondomu, u ideální uživatelky je index na hodnotě 4, zatímco u běžné uživatelky vystoupal až na číslo 10.¹⁹

3.2 Vliv návykových látek na rizikové sexuální chování a promiskuita

V této kapitole bude vysvětleno, jak návykové látky ovlivňují lidskou sexualitu, ať už pozitivně, či negativně. Obvyklým jevem, který se objevuje, je odstraňování zábran, jež může vést k častému střídání sexuálních partnerů, což bude také popsáno v této kapitole.

Stejně tak jako i jiné oblasti života návykové látky ovlivňují i náš sexuální život, ať už jde o jejich pravidelné užívání, nebo o jednorázové užití. Návyková látka může se sexuálním životem souviset napřímo, kdy může jít o účelné užití „drogy“ s cílem ovlivnit sexuální aktivitu či praktiky. Nebo může jít o nepřímý účinek návykové látky, kdy je rizikové sexuální chování vyvoláno právě jejím užitím, pod vlivem této „drogy“ si pak může jedinec například vybrat za svého sexuálního partnera někoho, koho by si v běžném životě nevybral.

V návaznosti na návykové látky spojené s rizikovým sexuálním chováním se můžeme setkat s pojmem „chemsex“, který je v naší společnosti poměrně nový.

Dle Procházky si pod tímto pojmem můžeme představit buď užití drogy cíleně ke zvýšení kvality sexuálního prožitku, anebo společné skupinové užití drog a sexu, často ve formě rizikových praktik.²⁰

¹⁹ WEISS, Petr. *Sexuologie*. 2010, s. 278.

²⁰ PROCHÁZKA, Ivo. Co je chemsex. *CHEMSEX* [online].

Abychom ale mohli mluvit o chemsexu v pravém slova smyslu, musí podle Uholyeva dotyčný užít jednu nebo více z takzvaných „four-chems“, což je pervitin, mefedron, GHB/GBL a ketamin. GHB/GBL je nová syntetická droga, které se říká tekutá extáze a která vyvolává euforii a podporuje chuť na sex, ale na rozdíl od pravé MDMA jde o tlumivou látku. Ketamin je zase anestetikum s disociativními účinky, které tlumí vnímání bolesti, a někteří lidé jej mají rádi právě při sexu. V české chemsex komunitě převažuje užívání pervitinu a GHB/GBL.²¹

Oproti poměrně novému jevu zvanému chemsex se návykové látky v souvislosti se sexuálním chováním užívají již po dlouhá léta. Zejména se toto chování vyskytuje v gay komunitách, ale není výjimkou ani u heterosexuálně orientovaných jedinců.

Jak je již známo, mezi nejrozšířenější návykové látky u nás patří po dlouhá léta alkohol, tabák a kanabinoidy. Právě alkohol je i dle výzkumného šetření v rámci této práce nejčastější návykovou látkou spojenou s jakýmkoliv typem sexuálního chování.

Vliv několika návykových látek na sexualitu jedince dle Justinové:

Tabulka 1: Vliv návykových látek na sexualitu jedince²²

Druh návykové látky	Pozitivní vliv na sexualitu jedince	Negativní vliv na sexualitu jedince
Alkohol	Pomáhá překonat ostych, zábrany a zvyšuje libido. Nízké dávky mohou prodlužovat dobu potřebnou k dosažení vyvrcholení.	Může způsobit velké výkyvy ve výkonu. Podporuje vznik náhodných styků a nepříznivě ovlivňuje výběr sexuálního partnera.
Marihuana	Zintenzivňuje smyslové vnímání, zážitek ze sexu tím pádem může být bohatší a dochází k lepšímu emočnímu „napojení“ s partnerem. Obvykle se také prodlužuje doba potřebná k dosažení orgasmu u obou pohlaví, což může být vnímáno pozitivně.	Uživatel se může cítit utlumeně. Kanabinoidům jsou často připisovány afrodiziakální účinky. Jde však spíše o mýtus. Schopnost erekce u mužů a dosažení orgasmu u obou pohlaví se marihuanou ale spíše oddaluje, někdy dokonce vede pravidelné dlouhodobé užívání k anorgasmii.
Extáze	Látka posilující vcítění se do druhého. Dochází k intenzivním pocitům vřelosti a lásky k celému okolí a nejvíc samozřejmě k sexuálnímu partnerovi. Často bývá extáze užívána k ozvláštnění sexuálního života těmi, kteří se obávají pervitinu a závislosti na něm.	Pocit lásky k celému světu zvyšuje pravděpodobnost rizikového sexuálního chování, ať už ve výběru partnera, nebo v používání kondomu. Stejně jako u alkoholu končí vztahy navázané pod vlivem extáze často pozdější deziluzí.

²¹ UHOLYEVA in: WITEK, Jan. PSYCHOLOŽKA: „CHEMSEX JE V ČESKU VELMI POPULÁRNÍ. LIDÉ SE K NĚMU UCHYLUJÍ, PROTOŽE SI PAK VÍCE VĚŘÍ. RIZIKA JSOU OVŠEM VELKÁ“. LUI [online].

²² JUSTINOVÁ, Jana. *Sexualita uživatelů návykových látek [Sexuality of Drug Users]*. 2010, s. 76–80.

Z uvedeného tedy vyplývá, že velmi záleží na každém konkrétním uživateli, ale také na množství užití látky. Většina návykových látek může vést kvůli rozvolnění morálních hranic k promiskuitě, zejména je toto rizikové chování pozorováno u dlouhodobě užívajících, není ale výjimkou ani u jedinců, kteří žádnou z návykových látek neužívají.

Promiskuitní sexuální chování definuje Hartl jako časté střídání sexuálních partnerů bez hlubšího citového vztahu, může jít o nadměrný pohlavní pud, nebo naopak citovou plochost, případně obranný mechanismus před pocity nejistoty, potřebu potvrzovat si svoji atraktivitu a sexuální roli. Při promiskuitě aktivní jde o stálé vyhledávání nových partnerů, při pasivní o neschopnost odmítnout sexuální zájem.²³

Pokud mluvíme o častém střídání partnerů, lehce se dostaneme zpět k sexuálním normám a určení, jaký počet sexuálních partnerů je ještě v normě a jaká frekvence střídání sexuálních partnerů se dá již označit za promiskuitní chování. Například Weiss na základě svých výzkumů v letech 1993, 1998, 2003 a 2008 konstatuje, že u mužů a ani u žen se nezvyšuje počet sexuálních partnerů. U mužů počet partnerek dokonce klesl – v roce 1993 muži uvedli v průměru 10,87 a v roce 2008 9,38 partnerek za život. Ženy uvedly v průměru 5,25 partnerů za život, v roce 1993 5,11 partnerů. Pokles v počtech partnerů je markantní především v počtech uváděných za posledních 12 měsíců. Nelze tedy říci, že by se populace chovala promiskuitněji.²⁴

V období adolescence můžeme pozorovat promiskuitu především v době získávání sexuálních zkušeností a hledání jakéhosi ukotvení ve svém životě a v oblasti vztahů. V tu chvíli je důležitá zejména primární prevence ze strany okolí adolescenta, ten by měl být dostatečně informován o riziku přenosu pohlavně přenosných nemocí, nechtěném otěhotnění nebo o riziku špatného přijetí ze strany společnosti.

U studentů vysokých škol se může vyskytovat promiskuitní chování kvůli jejich životnímu stylu (zejména pak časté navštěvování nočních klubů a pořádání různých večírků na vysokoškolských kolejích). V současné době už ale není výjimkou, že jsou nejčastěji studentky, ale i studenti vysokých škol donuceni ve velké míře kvůli finanční situaci k prostituci, kde je jedním ze základních znaků právě promiskuita.

²³ HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. 2010, s. 448.

²⁴ WEISS, Petr a Jaroslav ZVĚŘINA. Sexuální chování české populace. *Urologie pro praxi* [online]. 2009, s. 2.

3.3 Základní charakteristika sextingu

Nejen mladá generace využívá internet k seznámení za účelem vyhledání sexuálních aktivit. Tyto konverzace většinou začínají nevinným diskutováním o sexu a praktikách s ním spojených, později končí provedením v praxi. Následující kapitola představí základní charakteristiku fenoménu sexting, který se také může ukrývat pod pojmem cybersex, jenž je mu nadřazený.

Sexuální zážitky získané prostřednictvím sítě můžeme označit pojmem „cybersex“. Existuje mnoho definic tohoto pojmu. Po potřeby práce využijeme definici, jež zahrnuje sugestivní nebo explicitně erotické vzkazy nebo sexuální fantazie, které jsou vyměňovány prostřednictvím sítě mezi lidmi, kteří jsou on-line. Součástí cybersexu bývá zpravidla i masturbace.²⁵ Mezi takové chování na internetu patří i „sexting“, jenž je fenoménem poslední doby a zejména u adolescentů začíná být nedílnou, i když stále často nepřiznanou součástí života.

Zde bude využita definice Kopeckého, který sexting popisuje jako elektronické rozesílání textových zpráv, vlastních fotografií či vlastního videa se sexuálním obsahem, k němuž dochází v prostředí virtuálních elektronických médií – zejména internetu.²⁶

Sexting je rizikový zejména kvůli tomu, kde je provozován. Spousta uživatelů internetu a sociálních sítí má pocit, že jsou tyto platformy anonymní a bezpečné. Neuvědomují si, že každý citlivý materiál zůstává skryt v hlubinách internetu již napořád, a je tak vždy riziko, že se objeví v tu nejméně vhodnou chvíli. Může pak vést ke ztrátě pověsti, sociálních vztahů, kybershikaně, může nastat i problém se získáním či udržením zaměstnání. U adolescentů pak často dochází k urážení, vyloučení z party apod. Vyskytlo se již mnoho případů, kdy tato situace vyústila v sebevraždu.

Mladí lidé si často neuvědomí, že pokud je na těchto erotických fotografiích nezletilé dítě, jedná se vlastně o trestný čin. A to konkrétně o:

- § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií
 - (1) Přechovávání (odnětí svobody až na 2 roky).
 - (2) Výroba, dovoz, vývoz, nabídka, zpřístupňování (odnětí svobody až na 3 roky).

²⁵ NOONAN in: DIVÍNOVÁ, Radana. *Cybersex: forma internetové komunikace*. 2005, s. 94.

²⁶ KOPECKÝ, Kamil. *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu*. 2015, s. 43.

Pokud toto spáchá pachatel jako člen organizované skupiny, dále rozšiřuje dětskou pornografii obzvláště účinným způsobem (film, rozhlas, televize, internet) či s cílem získat značný finanční prospěch, může být potrestán odnětím svobody až na 6 let, v případě mezinárodní organizované skupiny až na 8 let.

- § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie

(1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle, bude potrestán odnětím svobody na 1 rok až 5 let.

Organizovaně či s cílem získat značný finanční prospěch může být potrestán odnětím svobody až na 6 let, v případě mezinárodní organizované skupiny až na 8 let.²⁷

Jaké jsou tedy nejčastější důvody k provozování sextingu, přestože si většina naší společnosti tato rizika uvědomuje?

- Sexting je vnímán jako součást romantických vztahů.
- Sexting funguje jako nástroj pro potlačení nudy.
- Sexting vzniká jako produkt sociálního tlaku.
- Sexting jako produkt konzumní společnosti, jako nástroj sebe prezentace.
- Sexting jako nástroj pomsty.²⁸

Jak ukázaly i odpovědi vybraných respondentů z řad vysokoškolských studentů v provedeném výzkumném šetření, které bude v následující části práce představeno, právě sexting jako součást romantických vztahů je velmi častým jevem i u těchto studentů. Spousta z nich totiž uvedla, že své intimní materiály zaslali právě svému partnerovi či partnerce.

Tento fakt může být potvrzen například i z výsledků Dobešové, jež se ve své práci zaměřila na sexting u studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Z jejího šetření vyplývá, že 68,75 % dotazovaných respondentů zaslalo své intimní materiály právě příteli/přítelkyni.²⁹

²⁷ *Trestní předpisy: redakční uzávěrka*. Ostrava: Sagit, 2010-. ÚZ.

²⁸ KOPECKÝ, Kamil. *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu*. 2015, s. 45–46.

²⁹ DOBEŠOVÁ, Tereza. *Sexting u studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého. Olomouc*. 2019, s. 41.

Sexting je zkrátka velkým fenoménem provozovaným nejen nezletilými, ale i dospělými lidmi. Přináší však velká rizika pro další fungování jedince. Je nutná prevence v této oblasti zejména u dětí školou povinných, ale i u studentů vysokých škol.

4 Výzkumné šetření mapující výskyt rizikového sexuálního chování u vzorku studentů vysokých škol

Empirická část bakalářské práce je věnována výzkumnému šetření, které zjišťuje, jaké povědomí mají studenti vysokých škol o problematice rizikového sexuálního chování.

4.1 Koncepce výzkumného šetření

Pro potřeby výzkumného šetření byla vybrána metoda online dotazníkového šetření, kterému předcházela předvýzkum, jehož výsledky nejsou zahrnuty. Předvýzkumu se účastnilo 10 vybraných respondentů. Na základě výsledků předvýzkumu bylo odebráno několik otázek, které nebyly srozumitelné, a zároveň bylo nutné některé otázky upravit. Samotný dotazník pak obsahoval 27 otázek.

Z celkových 532 návštěv internetového odkazu, který byl k dispozici dohromady 106 dní, dokončilo dotazník 250 návštěvníků. Některé z těchto odpovědí bylo nutné vyřadit, celkový počet respondentů tak činí 233. Úspěšnost dotazníkového šetření byla tedy 43,8 %. Ve velké většině zabral dotazník respondentům 5–10 minut.

Na začátku byl stanoven výzkumný problém:

Jaké je povědomí dotazovaných studentů vysokých škol o problematice rizikového sexuálního chování, konkrétně pak jejich povědomí o sextingu, používání antikoncepce, návykových látek a střídání sexuálních partnerů?

V návaznosti na výzkumný problém byl definován cíl výzkumného šetření. Hlavním cílem šetření je vysledovat, jak jsou respondenti, jimiž byli studenti vysokých škol, informováni o rizikovém sexuálním chování a jestli se ho sami dopouštějí.

Před realizací dotazníkového šetření byly stanoveny 3 výzkumné hypotézy. Znění hypotéz je následující:

- **Hypotéza č. 1:** Více než 40 % respondentů zaslalo své intimní fotografie svému partnerovi.
- **Hypotéza č. 2:** Pravidelně návykové látky k pohlavnímu styku užívá méně než třetina respondentů.
- **Hypotéza č. 3:** Více než 85 % dotazovaných studentek užívá pravidelně antikoncepci.

Všechny uvedené hypotézy lze podložit výsledky výzkumných šetření, která již byla v České republice provedena. V následující části textu jsou podrobněji popsány.

- **Hypotéza č. 1:** Více než 40 % respondentů někdy někomu zaslalo své intimní fotografie nebo video.

Tato hypotéza je podložena dvěma výzkumnými šetřeními z bakalářských prací. Fenomémem sextingu u vysokoškolských studentů se ve své práci zabývá například Komárková. Z jejího šetření vyplývá, že 63,4 % respondentů zaslalo někdy svou intimní fotografii či video³⁰. Toto šetření bylo provedeno v rámci Univerzity Palackého v Olomouci. Podstatně menší procento respondentů (35,4 %) má takovou zkušenost ve výzkumném šetření prováděném Rádlovou, která své šetření nezúžila na žádnou konkrétní univerzitu.³¹

- **Hypotéza č. 2:** Návykové látky k pohlavnímu styku užívá méně než třetina respondentů.

Tato hypotéza je podložena výzkumem realizovaným občanským sdružením Odyseus (program SEX/DROGY), kdy z 986 sexuálně aktivních mladých lidí 78 % mělo sex pod vlivem návykové látky, ale pouze jednorázově. Frekvence takového sexuálního styku však není podle výzkumu pravidelná ani častá.³²

- **Hypotéza č. 3:** Více než 85 % dotazovaných studentek užívá pravidelně antikoncepci.

Dle statistiky vydané Ústavem zdravotnických informací a statistik ČR v roce 2019 používalo k 31. 12. 2018 antikoncepci celkem 962 560 žen v České republice a ze 100 žen fertilního věku ke stejnému datu 40,68.³³

4.2 Analýza a interpretace výsledků výzkumného šetření

V této podkapitole jsou vyhodnoceny výsledky výzkumného šetření, které bylo zaměřeno na zkoumání povědomí studentů vysokých škol o problematice rizikového sexuálního chování. Součástí prezentace výsledků bude i ověření platnosti již zmiňovaných hypotéz.

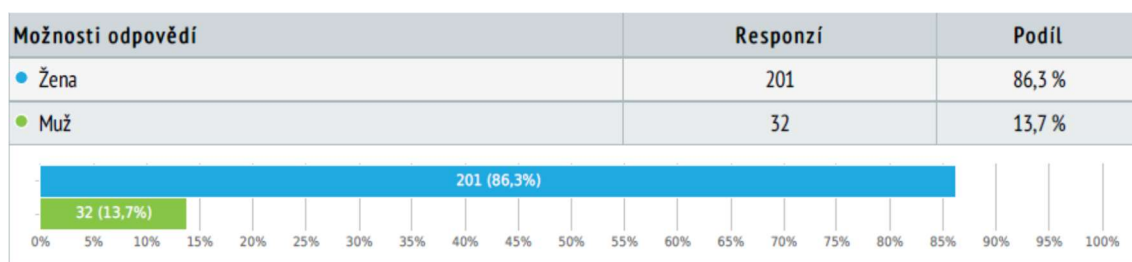
³⁰ KOMÁRKOVÁ, Iveta. *Sexting u studentů Univerzity Palackého v Olomouci*. 2016, s. 53.

³¹ RÁDLOVÁ, Žaneta. *Riziko sextingu v elektronické komunikaci u vysokoškolských studentů*. 2019, s. 29.

³² PRESLOVÁ, Ilona a Katarína ČAVOJSKÁ, HANKOVÁ, Olga, ed. *Sexualita & drogy: sborník odborné konference: Praha 31. března – 1. dubna 2011*. 2011, s. 119.

³³ ÚZIS ČR. *Potraty 2017–2018*. 2019, s. 358.

Otázka č. 1: Jaké je Vaše pohlaví?

Obrázek 2: Pohlaví respondentů

Respondenti, kteří se do šetření zapojili, nebyli genderově vyvážení. Nakonec se jej zúčastnilo 201 žen (86,3 %) a pouze 32 mužů (13,7 %). Tento fakt nelze při online dotazníkovém šetření primárně ovlivnit, ale je častým jevem u takovýchto dotazníků.

Otázka č. 2: Kolik je Vám let?

Tabulka 2: Věk respondentů

Věk	Četnost	% podíl
17	1	0,4
18	1	0,4
19	6	2,6
20	32	13,7
21	37	15,9
22	47	20,2
23	40	17,2
24	22	9,4
25	24	10,3
26	14	6,0
27	3	1,3
28	1	0,4
29	0	0,0
30	1	0,4
32	2	0,9
33	1	0,4
35	1	0,4

Věková kohorta dotazovaných byla 17–35 let. Nejpočetnější skupinu tvořily osoby ve věku 22 (20,2 %) a 23 let (17,2 %).

Otázka č. 3: Na jaké univerzitě studujete?

Tabulka 3: Domovská univerzita respondentů

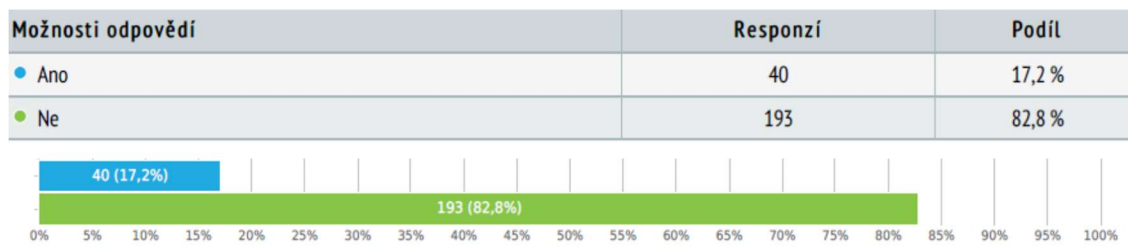
Název vysoké školy	Četnost	% podíl
Univerzita Hradec Králové	128	54,9
Karlova univerzita v Praze	14	6,0
Univerzita Palackého v Olomouci	5	2,1
Univerzita Pardubice	5	2,1
Ostatní	81	34,8

Více než polovina osob (54,9 %), jež odpověděla na dotazníkové otázky, studovala na Univerzitě v Hradci Králové. Zastoupení vysokých škol bylo jinak ale velice rozmanité, v tabulce č. 3 jsou jmenovány pouze ty nejčetnější.

Otázka č. 4: Jaký obor studujete?

Zastoupení studovaných oborů bylo velmi pestré, kompletní výpis lze dohledat v rámci odpovědí na otázku č. 4. Nelze říct, že by některý z nich převažoval.

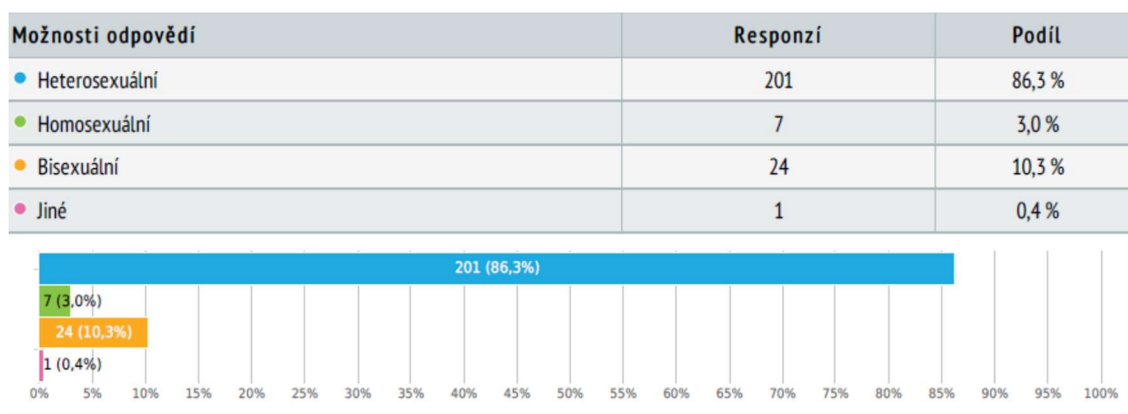
Otázka č. 5: Pobýváte na vysokoškolských kolejích?

Obrázek 3: Pobyt na kolejích

Zajímavé bylo, že pouze 40 dotazovaných (17,2 %) bylo ubytováno na vysokoškolských kolejích.

Otázka č. 6: Jaký preferujete způsob sexuálního chování?

Obrázek 4: Sexuální orientace

Nejčastěji preferovaný způsob sexuálního chování je heterosexuální, který vybralo 201 respondentů, 7 homosexuální a 24 pak za bisexuální. Jeden dotazovaný označil možnost „jiné“. Tento výběr bohužel nebyl dále upřesněn.

Otázka č. 7: V kolika letech jste začal/a se sexuálním životem?

Tabulka 4: Věk při zahájení sexuálního života

Věk	Četnost	% podíl
11	1	0,4
12	1	0,4
13	2	0,9
14	14	6,0
15	50	21,5
16	45	19,3
17	38	16,3
18	38	16,3
19	15	6,4
20	11	4,7
21	5	2,1
22	4	1,7
23	1	0,4
24	1	0,4
25	2	0,9
ještě nezačal/a	5	2,1

Současná mladá generace, resp. její vzorek, jenž se zúčastnil šetření, začínala se sexuálním životem nejčastěji ve věku 15–18 let, což je dlouhodobý trend. Nejvíce jich se sexuálním životem začalo v 15 letech, celkem 50 respondentů (21,5 %), dále pak v 16 letech (45 dotazovaných, 19,3 %).

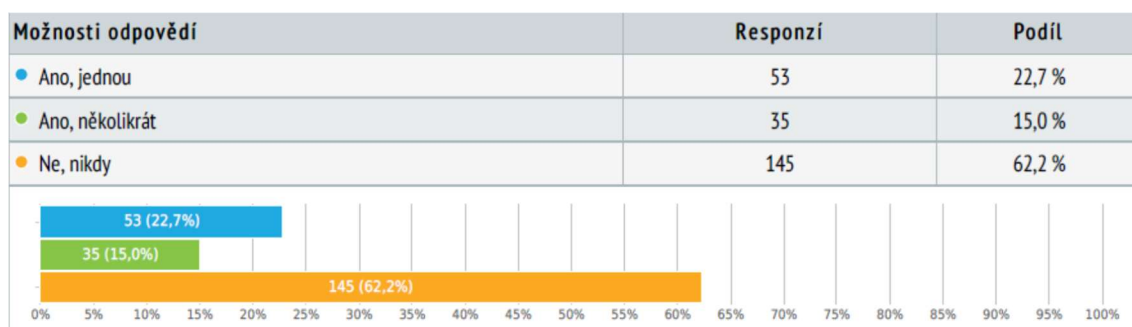
Otázka č. 8: Co si představíte pod pojmem „rizikové sexuální chování“?

Rozmanitost odpovědí na tuto otázku se dala očekávat, nakonec však předčila veškerá očekávání. Níže jsou uvedeny nejzajímavější výroky:

- nechráněný pohlavní styk, časté střídání sexuálních partnerů, předčasně zahájený sexuální život,
- vše, co není normální – znásilnění nebo moc partnerů,
- nechráněný styk s partnerem, se kterým nemám vztah,
- promiskuita, nepoužívání ochrany, vyhledávání partnerů na internetu (nevím jistě, s kým si píšu),
- nevhodné chování muže k ženě se sexuálním podtextem,

- skupinový sex,
- sexuální chování, které může ohrozit jedince či jeho okolí nejen fyzicky, ale i psychicky či sociálně,
- chování vykazující rizika (pro jedince, jeho okolí, celou společnost, zdravotní, sociální atd.),
- chování, jež neovlivní pouze člověka, který jej upřednostňuje, například pedofilie, exhibicionismus atd.,
- obtěžování,
- nechráněný sex s cizincem,
- posílání/zveřejňování intimních fotografií, zpráv,
- provozovat sex s takovým člověkem, u kterého neznám jeho zdravotní stav,
- nevhodné chování, které je jednomu ze „zúčastněných“ nepříjemné,
- nadprůměrný počet sexuálních partnerů,
- nesouhlas jednoho z páru ke styku,
- sado-maso, skupinový sex,
- nějaké deviace,
- pohlavní život již před 15. rokem,
- náhodná známost, pod vlivem alkoholu,
- prostituce,
- sexuální úchytky,
- různé deviace a pak třeba znásilnění,
- nic,
- stalking,
- jakýkoliv extrém,
- obtěžování veřejnosti,
- vyzývavé chování, které může zapříčinit obtěžování,
- takové chování, které ohrožuje další osoby,
- nadužívání alkoholu a dalších omamných látek v situacích vedoucích k nebezpečným situacím v oblasti sexu (zanedbání ochrany, možnost znásilnění, riziková místa),
- nymfomanie,
- vyzývavé oblékání, svůdné pohyby.

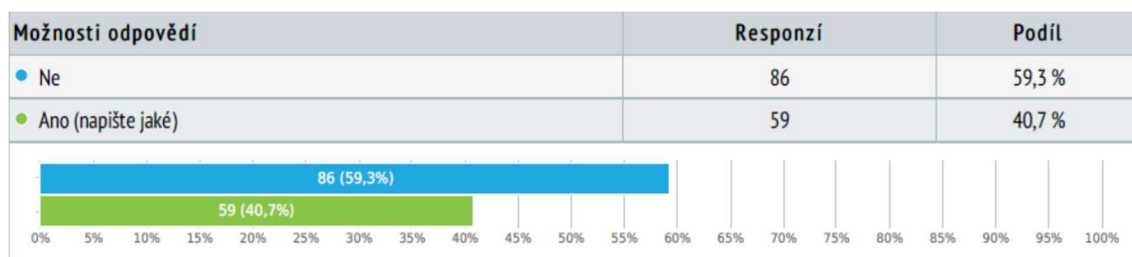
Otázka č. 9: Měl/a jste již někdy pohlavní styk s náhodnou známostí?

Obrázek 5: Pohlavní styk s náhodnou známostí

Celkem 88 dotazovaných respondentů připustilo, že již mělo známost na jednu noc. Pozitivem je, že většina, tedy 145 zbývajících (62,2 %), tuto zkušenost neguje.

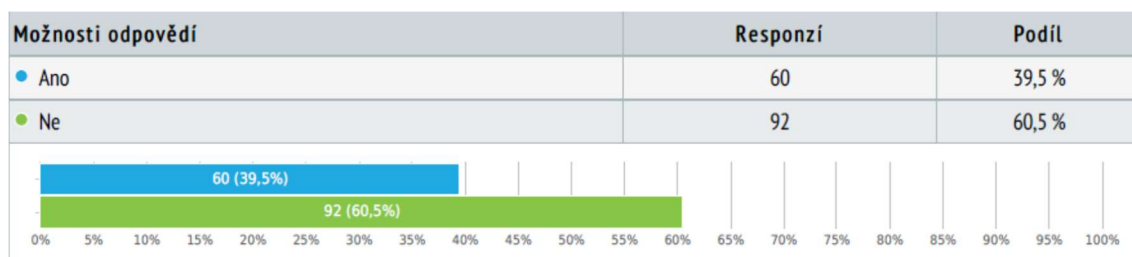
Otázka č. 10: Pokud ano, stala se tato událost pod vlivem návykové látky (i alkoholu)? Jaké?

Obrázek 6: Přítomnost návykové látky při pohlavním styku s náhodnou známostí

Zde je nutno upozornit, že v návaznosti na otázku č. 9 mělo na tuto otázku odpovídat pouze 88 dotazovaných, ale vzhledem k tomu, že se otázka zobrazila všem, odpověděli na ni i ti, co neměli (dalších 57 osob). Výsledek je proto zkreslený.

Otázka č. 11: Myslíte si, že návyková látka hrála v tomto chování roli?

Obrázek 7: Hrála návyková látka roli při pohlavním styku s náhodnou známostí?

Zde narážíme na obdobný problém jako u otázky č. 10. Opět se zde mělo vyjádřit pouze 88 respondentů, kteří v otázce č. 9 odpověděli „Ano, jednou“ či „Ano, několikrát“, a přesto odpovědělo 152 studentů. Tuto opakující se chybu lze přičíst

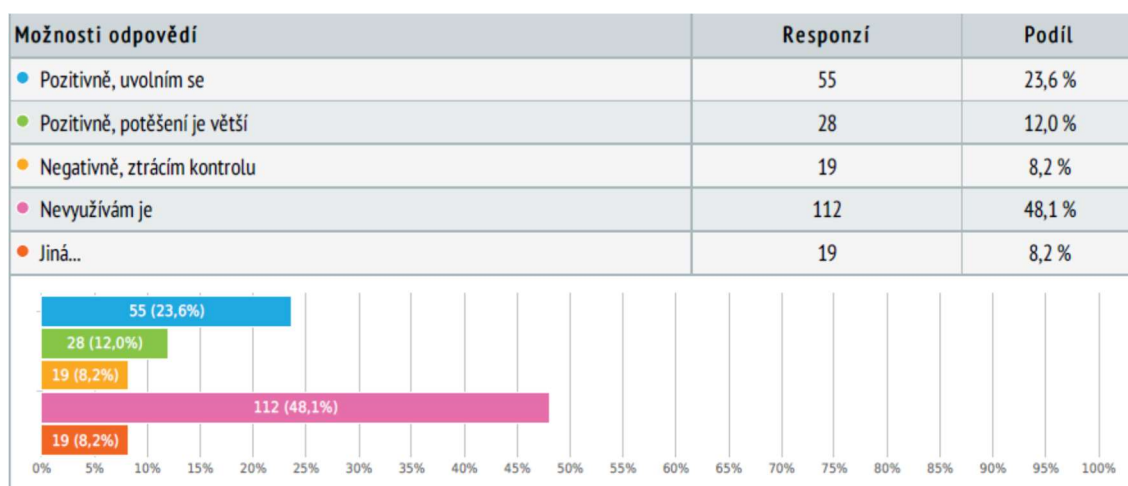
nedokonalosti online dotazníku, který měl nerelevantním dotazovaným umožnit přeskočení otázek, jež se jich netýkají.

Otázka č. 12: Pokud ano, v čem?

Pokud dojde k tomu, že mají známost na jednu noc, hraje zde velkou roli alkohol, pod jehož vlivem nejčastěji ztratí zábrany. Respondenti k užívání alkoholu například uváděli následující:

- odstranění zábran,
- jsem povolnější,
- člověk je schopen svolit k více věcem,
- člověk je otevřený všemu,
- člověk je uvolněnější a snadněji se seznámí,
- menší zábrany, větší libido,
- byla jsem uvolněná, odvázaná, nestyděla jsem se,
- pokud to s alkoholem přeženu, jsem většinou málo schopná dělat racionální rozhodnutí, nepřemýšlím v tu chvíli nad důsledky,
- člověk má mnohem větší sebevědomí a odvahu dělat věci, které by normálně zřejmě neudělal, člověk si někdy připadá i více přitažlivý,
- byla jsem odvážnější a lehce přemluvitelná,
- větší odreagování
- člověk je víc uvolněný, nepřemýšlí nad důsledky, možná nepřemýšlím vůbec,
- méně jsem přemýšlela a ztratila zábrany,
- stimuluje smysly,
- člověk se víc otevře a není tak konzervativní a neurotický jako za běžného stavu,
- člověku to nemyslí,
- nic si nepamatují.

Otázka č. 13: Jak vnímáte roli návykových látek pro Váš osobní sexuální život?

Obrázek 8: Role návykových látek v osobním sexuálním životě

Nicméně takřka polovina (48,1 %) všech dotazovaných uvádí, že v osobním sexuálním životě žádných návykových látek nevyužívají:

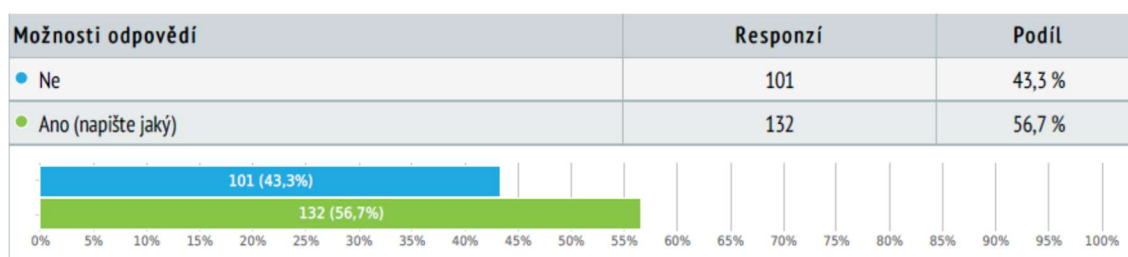
- není to nutnost, sex si užívám i bez těchto látek,
- nevyužívám je pro účel sexuálního styku,
- unavuje mě alkohol,
- nemá na mě vliv.

Tímto byla vyvrácena hypotéza č. 2: „Návykové látky k pohlavnímu styku užívá méně než třetina respondentů.“ Neboť se prokázalo, že v rámci zkoumaného vzorku nevyužívá návykových látek k pohlavnímu styku 48,1 % studentů. Zbývajících 51,9 % návykové látky k pohlavnímu styku užívá, ať je již jejich vnímání pozitivní, či negativní.

Otázka č. 14: Jaké znáte antikoncepční metody?

Co se týče antikoncepčních metod, dá se říci, že všichni vědí, co používat a jak se chránit. Osvěta je v této generaci již velká.

Otázka č. 15: Užíváte nějaký druh antikoncepce pravidelně? Pokud ano, jaký?

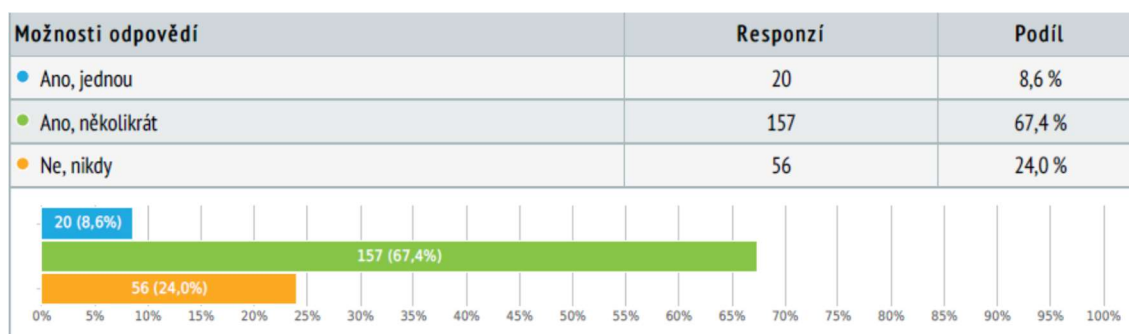

Obrázek 9: Pravidelné užívání antikoncepce

Více než polovina dotazovaných (56,7 %) používá pravidelně hormonální antikoncepci. Jiní zase uvedli, že používají kondom, pesar nebo nitroděložní tělísko.

Tímto byla vyvrácena hypotéza č. 3: „Více než 85 % dotazovaných studentek užívá pravidelně antikoncepci.“ Neboť se prokázalo, že v rámci zkoumaného vzorku používalo pravidelně antikoncepci „pouze“ 56,7 % dotázaných. Tento fakt mohl být zapříčiněn mimo jiné i tím, že byly osloveny i dívky, které ještě sexuální život nezačaly.

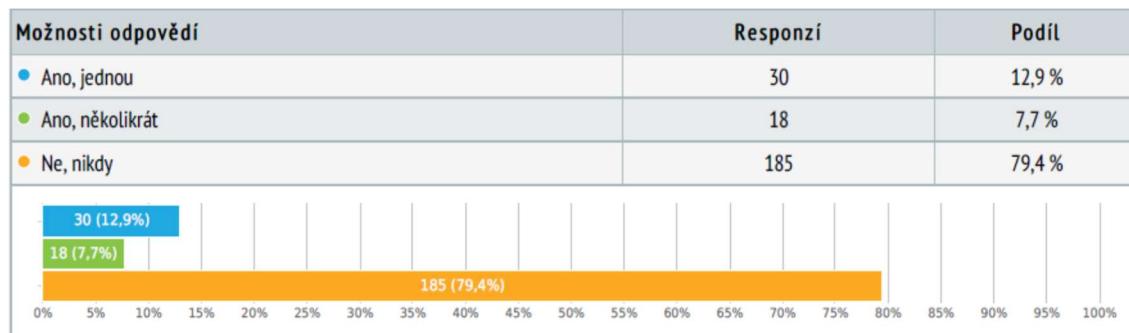
Otázka č. 16: Měl/a jste někdy nechráněný pohlavní styk v partnerském vztahu?

Obrázek 10: Nechráněný pohlavní styk ve vztahu

Více než polovina respondentů (67,4 %) uvedla, že měla několikrát v partnerském vztahu nechráněný styk.

Otázka č. 17: Měl/a jste někdy nechráněný pohlavní styk s náhodnou známostí?

Obrázek 11: Pohlavní styk s náhodnou známostí

Co se ovšem týče nechráněného pohlavního styku s náhodnou známostí, zde se situace obrací. Většina dotázaných (79,4 %) takovouto skutečnost neguje, tj. dojde-li na pohlavní styk s neznámou osobou, většina zúčastněných nějakou ochranu použije.

Otázka č. 18: Kolik jste měl/a sexuálních partnerů za Váš život?

Tabulka 5: Počet sexuálních partnerů za dosavadní život

Počet partnerů	Četnost odpovědí	% podíl
0	2	0,9
1	55	23,6
2	33	14,2
3	31	13,3
4	21	9,0
5	16	6,9
6	14	6,0
7	5	2,1
8	11	4,7
9	4	1,7
10	8	3,4
11	2	0,9
12	4	1,7
13	1	0,4
14	2	0,9
15	3	1,3
16	1	0,4
17	3	1,3
25	1	0,4
27	1	0,4
30	3	1,3
36	1	0,4
40	2	0,9
69	1	0,4
jiná odpověď	8	3,4

Respondenti uváděli, že za svůj život měli nejčastěji 1 (23,6 %) až 3 (13,3 %) sexuální partnery. Škála číselných odpovědí u této otázky byla velmi pestrá a dlouhá a končila číslem 69, což lze brát jako žert.

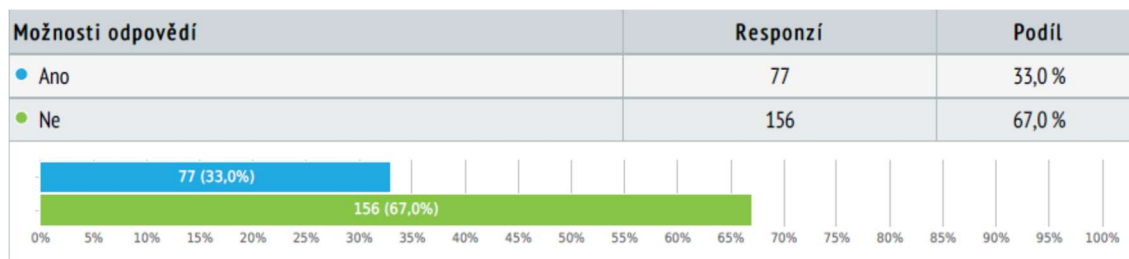
Otázka č. 19: Kolik myslíte, že je „normální“ mít sexuálních partnerů ve Vašem věku?

Na tuto otázku dotazovaní odpovídali nejčastěji 3–5, objevily se ale i zajímavější odpovědi:

- záleží, jaké měl člověk vztahy, jestli dlouhé, nebo krátké,
- být normální je omezující, každý jedinec – jiná míra,
- je to čistě individuální, není podle mého názoru taktní říkat, co je normální, každý ať má sexuálních partnerů, kolik je mu příjemné,

- myslím, že slovo „normálne“ sa asi bude líšiť od generácie na generáciu :) malo by to byť jednociferné číslo, pokiaľ možno iné ako 0,
- nemyslím si, že existuje normálny a nenormálny číslo,
- čo je normálny, podľa mňa je to len otázka etických a morálnych hodnôt, na tohle není jednotná odpověď,
- to záleží na životním stylu, každopádně u muže aspoň 10, u ženy méně.

Otázka č. 20: Měla/a jste někdy více sexuálních partnerů v jednom období?

Obrázek 12: Více sexuálních partnerů v jednom období

Více než polovina studentů (67 %) odpověděla, že neměla v minulosti více sexuálních partnerů najednou, což lze přičítat mimo jiné i jejich ranému věku.

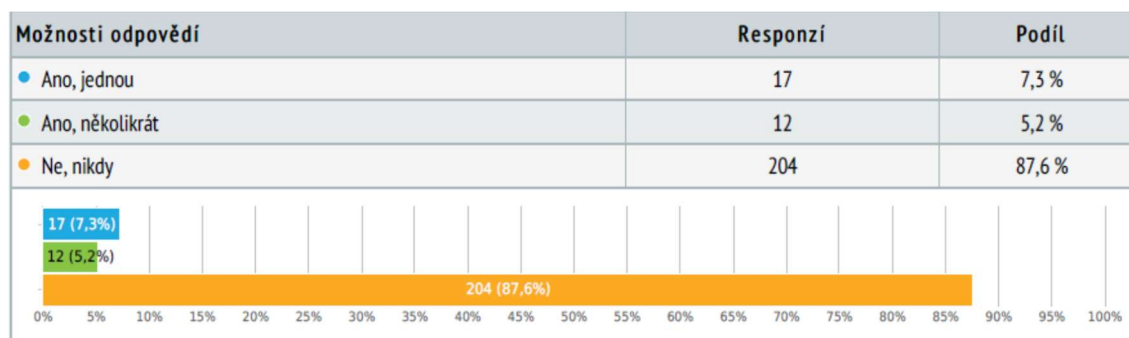
Otázka č. 21: Pokud ano, kolik nejvíce?

Na tuto otázku respondenti nejčastěji odpovídali, že měli 2 sexuální partnery ve stejném období (celkem 21 %) a dále pak 3 (8,2 %).

Otázka č. 22: Kolik sexuálních partnerů máte v současné době?

Co se týkalo období, kdy bylo šetření prováděno, většina respondentů uvedla, že v „aktuální“ době mají pouze jednoho sexuálního partnera (79,4 %) a dále pak 2 (4,3 %).

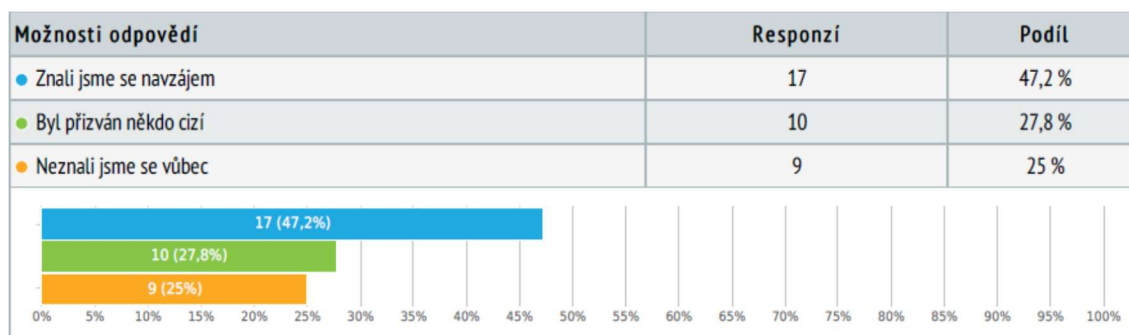
Otázka č. 23: Měl/a jste někdy sexuální styk s více lidmi najednou?

Obrázek 13: Sexuální styk s více lidmi najednou

Na otázku, zda měli někdy styk s více osobami najednou, odpovídali ve valné většině (87,6 %), že nikoliv.

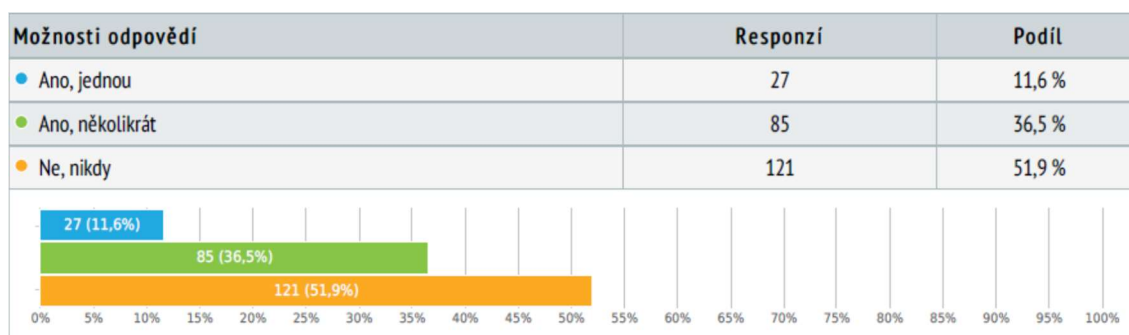
Otázka č. 24: Pokud ano, znali jste se všichni navzájem, byl přizván někdo cizí, popřípadě jste se neznali vůbec?

Obrázek 14: Vzájemná známost aktérů hromadného sexuálního styku

Došlo-li k sexuálnímu styku více než dvou osob najednou, pak dotazovaní v takřka polovině případů sdělili, že se navzájem dopředu znali (47,2 %).

Otázka č. 25: Poslal/a jste někdy své intimní fotografie nebo video někomu?

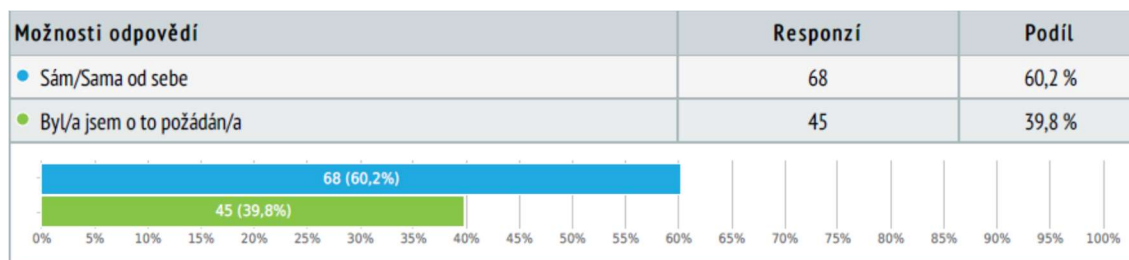

Obrázek 15: Poslání intimních dokumentů

Z celkových 233 dotazovaných studentů jich 121 (51,9 %) uvedlo, že nikdy nikomu neposlali žádné své intimní fotografie nebo videa. 112 (48,1 %) z nich ovšem řeklo opak, což je v podstatě alarmující.

Tímto byla potvrzena hypotéza č. 1: „Více než 40 % respondentů někdy někomu zaslalo své intimní fotografie nebo videa.“ Neboť se prokázalo, že v rámci zkoumaného vzorku poslalo své intimní fotografie/video 48,1 % studentů.

Otázka č. 26: Pokud ano, konal/a jste tak sám/sama od sebe nebo jste o to byl/a požádán/a?

Obrázek 16: Důvod odeslání intimního dokumentu

Dokumenty s intimní tematikou respondenti posílají většinou z vlastního popudu (60,2 %), často o to však byli i přímo od někoho požádáni (39,8 %).

Otázka č. 27: Popište více tuto skutečnost. Komu, za jaké okolnosti, proč, jakou fotografií či video?

Ve valné většině si takovéto dokumenty posílají se svým aktuálním partnerem a nepomýšlejí na to, co by ten druhý s takovými fotkami/videi mohl udělat například po rozchodu.

4.3 Shrnutí výzkumného šetření

Cílem šetření bylo zjistit, jaká je informovanost studentů vysokých škol o problematice rizikového sexuálního chování. V návaznosti na předmět zkoumání byly stanoveny 3 hypotézy, které byly v rámci podkapitoly 4.2 Analýza a interpretace výsledků výzkumného šetření vyhodnoceny. K výsledkům výzkumného šetření je však třeba přistupovat s jistou rezervou. Dotazník byl vyplněn 233 respondenty. Na základě takového počtu nelze vyřknout tvrzení, která by se uplatnila v rámci celé společnosti.

V první části dotazníku bylo zjišťováno pohlaví, věk, místo a obor studia a dále bylo zkoumáno, zda studenti využívají služeb vysokoškolských kolejí. V další části dotazníku již byly otázky na sexuální orientaci, začátek sexuálního života a na to, co si představují pod pojmem rizikové sexuální chování. Následující část dotazníkového šetření zkoumala zkušenosti respondentů se sexuálním stykem s náhodnou známostí a vlivem návykových látek na takové chování. Byla zjišťována i jejich znalost antikoncepčních metod a jejich využívání. Respondenti byli tázáni i na počet svých sexuálních partnerů. A v poslední části šetření byli studenti podrobena otázkám ohledně sextingu, konkrétně zasílání dokumentů s intimní tematikou někomu jinému.

Na základě výsledků byly 2 hypotézy vyvráceny a 1 potvrzena. Hypotéza č. 1 byla potvrzena, neboť se ukázalo, že své intimní dokumenty poslalo více jak 40 % respondentů, jak hypotéza předpokládala. Hypotéza č. 2 byla vyvrácena, protože se v rámci dotazníkového šetření ukázalo, že návykové látky k pohlavnímu styku užívá více respondentů, než se očekávalo. A hypotéza č. 3 byla také popřena, protože antikoncepci pravidelně užívalo méně dotázaných. Za pozitivní můžeme vnímat skutečnost, že výsledky ukázaly, že dnešní mladá generace je zasažena osvětou v sexuální oblasti, nicméně vždy záleží na konkrétním jedinci v konkrétní situaci, jak se zrovna zachová. Ostatně o tom celý lidský život je.

Závěr

I přesto, že se na ně často v kontextu rizikového chování zapomíná, mohou mít i studenti vysokých škol, kteří byli cílovou skupinou této práce, zkušenosti s rizikovým sexuálním chováním. Cílem bakalářské práce bylo poskytnout teoretická východiska, která mohou dopomoci k pochopení závažnosti rizikového sexuálního chování.

První kapitola byla věnována základním pojmům, které souvisí s rizikovým chováním u adolescentů a mladých dospělých. Konkrétně zde byly přiblíženy pojmy jako přátelství a partnerství, které v mladé dospělosti hrají velkou roli.

Následující kapitoly se již věnovaly samotnému rizikovému sexuálnímu chování, sexuálním normám a byla představena nejznámější organizace zabývající se touto problematikou u nás. Dále se kapitoly věnovaly konkrétním vybraným druhům rizikového sexuálního chování. Nejprve byl zmíněn nechráněný pohlavní styk, který může vést jak k nechtěnému těhotenství, tak i k nákaze pohlavně přenosnou nemocí. V návaznosti na tuto problematiku byly dále uvedeny některé antikoncepční metody. Dále byl popsán vliv návykových látek na rizikové sexuální chování související s promiskuitou, které představují riziko pro studenty vysokých škol, zejména v návaznosti na jejich způsob života. A nakonec byla uvedena základní charakteristika sextingu jakožto fenoménu dnešní doby.

Lze konstatovat, že cíl bakalářské práce byl splněn. Teoretická část poskytuje interpretaci teoretických poznatků, které poukazují na skutečnost, že rizikové sexuální chování je závažný celospolečenský jev.

Pro prevenci a zmírnění rizik plynoucích z rizikového sexuálního chování je důležité vymezit možné příčiny jeho vzniku.

Jednou z možných příčin může být nedostatečná informovanost způsobená absencí adekvátní sexuální výchovy na základních a středních školách. Studenti pak vstupují do sexuálního života nedostatečně poučení o možných důsledcích svého jednání (nechráněný pohlavní styk apod.). K rizikovému sexuálnímu chování dochází často pod vlivem návykových látek (včetně alkoholu), zde se preventivní opatření hledá již hůře. Nabízí se otázka, zdali by nebylo vhodné prevenci rizikového sexuálního chování více začlenit právě i na vysoké školy.

Seznam použitých zdrojů

26. celostátní kongres k sexuální výchově v České republice: sborník referátů: Pardubice 2018. V Praze: Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, [1993]-. ISBN 978-80-905696-8-3.

BARTÁK, Alexandr. *Antikoncepce: druhy antikoncepce, hormony, když všechno selže*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1351-9.

BORNEMAN, Ernest. *Encyklopedie sexuality*. Přeložila Zuzana JAREŠOVÁ, přeložil Petr ZEMEK. Praha: Victoria Publishing, [1994]. ISBN 80-85605-17-1.

CAPPONI, Věra, Tomáš NOVÁK a Růžena HAJNOVÁ. *Sexuologický slovník*. Praha: Grada, 1994. Sám sobě. ISBN 80-7169-115-1.

DIVÍNOVÁ, Radana. *Cybersex: forma internetové komunikace*. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-636-8.

DOBEŠOVÁ, Tereza. *Sexting u studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého*. Olomouc, 2019. bakalářská práce (Bc.). UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. Pedagogická fakulta

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Ilustroval Karel NEPRAŠ. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-686-5.

HUTYROVÁ, Miluše, Michal RŮŽIČKA a Jan SPĚVÁČEK, 2013. *Prevence rizikového a problémového chování*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 95 s. ISBN 978-80-244-3725-5.

JUSTINOVÁ, Jana. *Sexualita uživatelů návykových látek [Sexuality of Drug Users]*. Praha, 2010. 213 s., 2 příl. Disertační práce (Ph.D.). Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta, Psychiatrická klinika. Vedoucí práce Weiss, Petr

KABÍČEK, Pavel, Ladislav CSÉMY a Jana HAMANOVÁ. 2014. *Rizikové chování v dospívání a jeho vztah ke zdraví*. Praha: Triton. ISBN 978-80-738-7793-4.

KOMÁRKOVÁ, Iveta. *Sexting u studentů Univerzity Palackého v Olomouci*. Olomouc, 2016. bakalářská práce (Bc.). Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta.

MACEK, Petr. *Adolescence*. Vyd. 2., upr. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-747-7.

MIOVSKÝ, Michal, Lenka SKÁCELOVÁ, Jana ZAPLETALOVÁ, et al. *Prevence rizikového chování ve školství*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. ISBN 978-80-7422-392-1.

MŠMT. *Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže 2019-2027* [online] 2019. [cit. 2021- 03- 03]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf

O nás: Kdo jsme? Rozkoš bez rizika [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://rozkosbezrizika.cz/kdo-jsme/>

PRESLOVÁ, Ilona a Katarína ČAVOJSKÁ, HANKOVÁ, Olga, ed. *Sexualita & drogy: sborník odborné konference: Praha 31. března - 1. dubna 2011*. Praha: Sananim, 2011. ISBN 978-80-904536-2-3. s. 119-120

PROCHÁZKA, Ivo. *Co je chemsex. CHEMSEX* [online]. [cit. 2021-4-24]. Dostupné z: <https://www.chemsex.cz/co-je-chemsex>

RÉDLOVÁ, Žaneta. *Riziko sextingu v elektronické komunikaci u vysokoškolských studentů*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2019. 47 s. Bakalářská práce.

Trestní předpisy: redakční uzávěrka... Ostrava: Sagit, 2010-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-240-1.

ÚZIS ČR., 2019. *Potraty 2017–2018*. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. ISSN 1210-8642

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.

WEISS, Petr a Jaroslav ZVĚŘINA. Sexuální chování české populace. *Urologie pro praxi* [online]. 2009(3), 4 [cit. 2021-4-24]. ISSN 1803-5299. Dostupné z: <https://www.solen.cz/pdfs/uro/2009/03/02.pdf>

WEISS, Petr. *Sexuologie*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2492-8.

WHO – *Unsafe sex – Chapter 14*. [online]. WHO. ©2016 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <http://cdrwww.who.int/publications/cra/chapters/volume2/1177-1254.pdf>

WITEK, Jan. PSYCHOLOŽKA: „CHEMSEX JE V ČESKU VELMI POPULÁRNÍ. LIDÉ SE K NĚMU UCHYLUJÍ, PROTOŽE SI PAK VÍCE VĚŘÍ. RIZIKA JSOU

OVŠEM VELKÁ“. *LUI* [online]. [cit. 2021-4-24]. Dostupné z: <https://www.lui.cz/sex-drogy-rock-n-roll/17108-psycholozka-chemsex-je-v-cesku-velmi-popularni-lide-se-k-nemu-uchyluji-protoze-si-pak-vice-veri-rizika-jsou-ovsem-velka>

Seznam tabulek a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vliv návykových látek na sexualitu jedince	22
Tabulka 2: Věk respondentů	29
Tabulka 3: Domovská univerzita respondentů	30
Tabulka 4: Věk při zahájení sexuálního života.....	31
Tabulka 5: Počet sexuálních partnerů za dosavadní život	37

Seznam obrázků

Obrázek 1: Rozdělení antikoncepčních metod dle Bartáka	20
Obrázek 2: Pohlaví respondentů	29
Obrázek 3: Pobyt na kolejích.....	30
Obrázek 4: Sexuální orientace	30
Obrázek 5: Pohlavní styk s náhodnou známostí	33
Obrázek 6: Přítomnost návykové látky při pohlavním styku s náhodnou známostí.....	33
Obrázek 7: Hrála návyková látka roli při pohlavním styku s náhodnou známostí?	33
Obrázek 8: Role návykových látek v osobním sexuálním životě.....	35
Obrázek 9: Pravidelné užívání antikoncepce.....	35
Obrázek 10: Nechráněný pohlavní styk ve vztahu	36
Obrázek 11: Pohlavní styk s náhodnou známostí	36
Obrázek 12: Více sexuálních partnerů v jednom období.....	38
Obrázek 13: Sexuální styk s více lidmi najednou.....	38
Obrázek 14: Vzájemná známost aktérů hromadného sexuálního styku	39
Obrázek 15: Poslání intimních dokumentů.....	39
Obrázek 16: Důvod odeslání intimního dokumentu	40